

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/184/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123011736
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123011736.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného A. B., o návrhu odsúdeného o podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 14.07.2023, sp. zn. 10PP/41/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku a §66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že zamietol návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., trvale bytom D. C. E. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 24.06.2020 sp. zn. 2T/56/2020 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 08.09.2020 pod sp. zn. 5To/73/2020.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený, na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

3. Odsúdený podanú sťažnosť odôvodnil prostredníctvom obhajcu nasledovne:

4. Podanú sťažnosť odôvodňujem s poukazom na zjavné rozpory medzi obsahom hodnotenia vyhotovenom riaditeľom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou a jeho záverom, ktorý sa týka „len“ môjho čiastočného doporučenia. V danom kontexte uvádzam, že z hodnotenia vypracovanom riaditeľom ústavu vyplýva, že moje správnaie bolo počas umiestnenia v UVV a UVTOS Banská Bystrica na požadovanej úrovni. Pokiaľ ide o hodnotenie z mojho správania v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, moje správanie bolo hodnotené ako priemerné, s ohľadom na dva negatívne záznamy. Z hodnotenia vyplýva, že prvý sa týkal fajčenia v nevyhradenom priestore a druhý záznam, ktorý podľa vyjadrenia pedagóga na verejnom zasadnutí sa týkal fajčenia v nevyhradenom priestore a druhý záznam, ktorý podľa vyjadrenia pedagóga na verejnom zasadnutí, sa týkal môjho nezúčastnenia sa povinnej rannej komunity z dôvodu, že som zaspal. V danej súvislosti som toho názoru, že predmetné negatívne zápisy s ohľadom na ich nízku závažnosť čo na verejnom zasadnutí uviedol aj pedagóg stavu, nemal súd brať do úvahy pri rozhodovaní o mojom návrhu. Navyše dávam do ozornosti odvolacieho súdu, že v dokumentácii by som mal mať aj viacero kladných záznamov, ktoré však s ohľadom na rovnako nižší význam, neboli v hondotení vôbec spomenuté a teda ani oboznámené na verejnom zasadnutí. Kladné resp. negatívne zápisy nemajú žiadny právny základ a nie súú ani upravené v zákone o výkone trestu odňatia slobody. Hodnotenie riaditeľ ústavu týkajce sa môjho len čiastočného doporučenia považujem za nepreskúmateľné, nakoľko neobsahuje žiadne konkrétne skutkočnosti, z ktorých riaditeľ ústavu pri tomto hodnotiacom úsudku vychádzal. Zostáva len domnievať, s, že záver hodnotenia ol vyhotovený výlučne s ohľadom na dva negatívne záznamy. Tento môje predpoklad nepriamo potvrdil zástupca ústavu na VZ, ktorý uviedol, že sa domnieva, že záver

hodnotenia je v súvislosti s vomi negatívnymi záznamami. Na podporu môjho tvrdenia, že predmetné hodnotenia riaditeľa ústavu nemal brať súd do úvahy uvádzam, že konštatovaných drobných previnení som sa dopustil pred viac ako rokom! Napriek tomu, že tieto negatívne záznamy majú len nepatrný význam, tak aj po roku mali za následok negatívne hodnotenie mojej osoby. V danej veci poukazujem na logický rozpor medzi negatívnym záznamom – ktorý má mať len nepatrný význam a napriek môjmu vzornému správaniu je stále dôvdom horšieho hodnotenia a disciplinárnym trestom – ktorý má oveľa podstatnejší význam, a ktoré môže byť zahladené na návrh odsúdeného po jednom roku od spáchania previnenia.

V neposlednom rade pokazujem, aj na podľa môjho názoru nesprávny záver prvostupňového sdu, týkajúci sa nespĺnenia druhej zákonnej (prvej materiálnej) podmienky z dôvodu, že počas troch rokov výkonu trestu odňatia slobody mi boli udelené len 3 disciplinárne odmeny. Prvostupňový súd tento počet označil za nízky na to, aby svedčil o mojom polepšení. Citovaný záver sdu považujem za nesprávny z dôvodu nepreskúmateľnosti. V kontexte s uvedeným poukazujem na rozsudok Okresného súdu Trenčín sp.zn. 6PP/156/2020 ako aj uznesenie Krajského súdu Trenčín sp.zn. 3Tos/114/2020 zo dňa 7.12.2020, v zmysle ktorých je možné považovať dve disciplinárne odmeny za obdobie štyroch rokov za dostatočné! Záverom a to vo vzťahu k nespĺneniu trestnej zákonnej (druhej materiálnej) podmienky uvádzam, že argumentácia súdu týkajúca sa výlučne mojej trestnej minulosti je rovnako nepreskúmateľná čo konštatoval aj Ústavný sd SR vo svojom náleze č. I ÚS 250/2023. Navyše v danom prípade súd nesprávne zohľadnil skutočnosť, že v mojom prípade ide o prvý výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody. S ohľadom na vyššie uvedené preto navrhuje, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vo veci rozhodol tak, že návrhu na moje podmienené prepustenie vyhovie a uloží primeranú skúšobnú dobu.

5. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

6. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

7. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, sťažnostný súd zistil nasledovné - napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie si žiadosti o podmienené prepustenie, avšak nespĺnil prvú materiálnu podmienku a ani druhú materiálnu podmienku spočívajúcu v predpoklade vedenia riadneho života.

8. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvého stupňa tento poukázal na hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS a zistil, že vo vzťahu k odsúdenému boli konštatované aj negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, jeho správanie a vystupovanie je iba na priemernej úrovni.

9. Sťažnostný súd sa stotožňuje so závermi prvostupňového súdu v tom, ako posúdil prvú materiálnu podmienku, v kontexte toho, kedy boli evidované negatívne poznatky v správaní odsúdeného, aj toho, že práve skutočnosť, že sa jeho správanie zlepšilo až neskôr, je logickou príčinou celkového počtu odmien za celkové obdobie výkonu trestu. K sťažnostnej námietke odsúdeného v kontexte toho, že počet odmien je dostačujúci a že išlo o počiatkové problémy s adaptáciou preto sťažnostný súd uvádza, že jedine odsúdený a nie ústav na výkon trestu či súd, zodpovedá sa svoje správanie vo výkone trestu a nesie aj prípadné „následky“ svojho správania v podobe negatívneho rozhodnutia o jeho žiadosti o podmienené prepustenie. Ako správne uviedol prvostupňový súd, odsúdený musí presvedčiť o trvalom a dlhodobom záujme a snahe polepšiť sa, čo je posudzované vzhľadom na jeho osobu, v kontexte spáchanej trestnej činnosti, jej charakteru, či početnosti, ktorú môže a musí preukázať v podobe takého správania vo výkone trestu, kedy súd nebude mať v tomto smere žiadne pochybnosti.

10. Vzhľadom na hodnotenie odsúdeného nie je možné jeho správanie v rámci výkonu trestu odňatia slobody posúdiť ako nasvedčujúce polepšeniu. Nie je možné ustáliť, že by odsúdený svojou aktivitou vybočoval z radu, síce režimovo prispôsobených, avšak priemerných väzňov. Nemožno tiež opomenúť, že počas výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz, ani iné formy vzdelávania, čo súd nepresvedčilo, že sa polepšil a prebehla u neho vnútorná zmena v jeho hodnotovej orientácii. U odsúdeného teda možno konštatovať, že sa v podstate adaptoval na režim výkonu trestu odňatia slobody, avšak doposiaľ nepreukázal zvýšenú snahu po náprave. Rovnako je potrebné

prihliadnuť aj na zaradenie odsúdeného v ústave na výkon trestu, pričom aj keď bol odsúdený zaradený na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, v súčasnosti si trest odňatia slobody vykonáva v diferenciacnej skupine „B“, čo rovnako svedčí o potrebe prísnejšieho režimu, ktorý je základom diferencovaného zaobchádzania.

11. K ďalšej sťažnostnej námietke, že hodnotenie riaditeľa je nepreskúmateľné, je potrebné uviesť nasledovné:

Zákon stanovuje diskrečnú právomoc súdu rozhodnúť, či odsúdený bude alebo nebude podmienene prepustený na základe posúdenia splnenia zákonných podmienok. Keďže odsúdený nemá subjektívne právo na podmienčné prepustenie a súd má diskrečnú právomoc, neexistuje povinnosť súdu automaticky odsúdeného podmienene prepustiť pri splnení podmienok. Súd má priestor na posúdenie všetkých okolností, ktoré súvisia s minulosťou odsúdeného a jeho možným budúcim správaním, v súlade so zákonnými podmienkami. Prvá podmienka znamená, že u odsúdeného prišlo k vnútornej premene - prevýchove vo vzťahu k spoločenským normám, najmä dodržiavaniu právneho poriadku. Možno teda predpokladať, že u odsúdeného nastala taká zmena vnútorného postoja k spoločnosti a právu, ktorá znamená negatívny postoj k páchaniu trestnej činnosti. Preto je možné predpokladať, že odsúdený si uvedomil závažnosť svojej trestnej činnosti a má skutočnú snahu napraviť škodlivý následok. Toto je možné preukázať plnením programu zaobchádzania, negatívnym postojom k predchádzajúcej trestnej činnosti, výkonom práce počas výkonu trestu (hoci napr. pred nástupom do výkonu trestu nebol odsúdený dlhodobo zamestnaný), zlepšovaním znalostí a schopností, ktoré zvyšujú zamestnateľnosť, plnením povinností a zákazov odsúdených podľa príslušných ustanovení zákona o výkone trestu odňatia slobody a s tým súvisiacou existenciou disciplinárnych odmien a ich početnou prevahou nad disciplinárnymi trestami s prihliadnutím na okolnosti odmien a trestov. To znamená, že rozhodnutie súdu má byť reflexiou celého priebehu výkonu trestu a odsúdeného v tomto priebehu, jeho pozitívneho vývoja alebo naopak stagnácie a negatívneho vývoja. Zmena vnútorného postoja musí byť skutočná, nielen predstieraná, resp. nesmie byť len následkom automatickej adaptácie na prostredie výkonu trestu. Polepšenie vyžaduje, aby odsúdený skutočne potlačil záporné vlastnosti a sklony, ktoré viedli k spáchaniu trestného činu. V tomto zmysle nie je prejavom skutočnej zmeny ani účelové správanie odsúdeného v súlade s vnútorným poriadkom ústavu na výkon trestu, no bez zmeny vnútorného hodnotového nastavenia.

12. Podľa § 62 zákona o výkone trestu odňatia slobody ku konaniu o podmienčnom prepustení spracováva ústav na výkon trestu odňatia slobody hodnotenie. Obsah hodnotenia bližšie špecifikuje § 64 ods. 1 a 2 Poriadku výkonu trestu odňatia slobody. Súčasťou hodnotenia, ktoré musí byť objektívne a konkrétne, sú, okrem iného, údaje preukazujúce stav plnenia podmienok na podmienčné prepustenie, a to najmä:

1. hodnotenie správania odsúdeného vo výkone väzby a výkone trestu,
2. aktivity odsúdeného a plnenie programu zaobchádzania,
3. resocializačná prognóza podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania.

Na záver hodnotenia sa uvedie, či odsúdený preukazuje splnenie podmienok a podmienčné prepustenie sa odporúča; alebo či čiastočne preukazuje splnenie podmienok a podmienčné prepustenie sa odporúča alebo neodporúča; alebo či nepreukazuje splnenie podmienok a podmienčné prepustenie sa neodporúča.

13. Je teda nepochybné, že správa o správaní odsúdeného vo výkone trestu musí byť taká konkrétna, aby bolo možné preveriť údaje a tvrdenia, ktoré sú v nej uvedené, a potom ich hodnotiť pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení. Sťažnostný súd však zdôrazňuje, že súd rozhodujúci o podmienčnom prepustení odsúdeného nie je orgánom príslušným na preskúmavanie, prehodnocovanie poskytnutého hodnotenia a nie je „odvolacím“ orgánom oprávneným na podklade vznesených námietok odsúdeného voči tomuto hodnoteniu hodnotenie meniť, alebo konštatovať jeho nesprávnosť, či neúplnosť.

14. V kontexte skutočností uvedených v predloženej hodnotení, s poukazom na okolnosti uvedené v odsekoch 12 až 13 možno konštatovať, že hodnotenie riaditeľa ústavu predložené v prejednávanej príhode, spĺňa požadované kritériá, je dostatočne konkrétne a je preto použiteľné pri vyhodnocovaní dôvodnosti žiadosti odsúdeného o podmienčné prepustenie. Treba opätovne zdôrazniť, že ak aj riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody odporučí podmienčné prepustenie odsúdeného (hoc aj s probačným dohľadom), súd, ktorý rozhoduje o návrhu odsúdeného na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nie je viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach, pretože výlučne súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmienčné prepustenie odsúdeného osoby z výkonu trestu odňatia slobody, pričom je na zvážení súdu, či si uvedené odporúčanie osvojí a pri zohľadnení a zhodnotení všetkých skutočností návrhu vyhoví alebo nie.

15. Napriek sťažnostnej námietke obhajoby k nálezu Ústavného súdu SR zotrúva súd na tom, že naplnenie dvoch materiálnych podmienok pozitívneho rozhodnutia o podmienneom prepustení sa posudzuje na základe viacerých faktorov, ktoré súvisia najmä s plnením povinností a správaním vo výkone trestu odňatia slobody - teda naplňaním tzv. programu zaobchádzania, ale aj osobnosťou odsúdeného, postojom k vlastnej trestnej činnosti, povahou a závažnosťou tejto trestnej činnosti, pre ktorú sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Vráťane trestnej minulosti všeobecne, ale aj zaradením odsúdeného podľa vonkajšej a vnútornej diferenciacie výkonu trestu. Je nepochybné, že trestná minulosť nesmie byť hodnotená mechanicky, ale treba posúdiť, aká dlhá doba uplynula od spáchania trestnej činnosti, z akých dôvodov prišlo k jej spáchaniu a pod. Súd môže posudzovať trestnú minulosť odsúdeného bez ohľadu na zahľadenie predchádzajúcich odsúdení, pri ktorých sa na neho hľadí akoby odsúdený nebol. Na základe týchto faktorov a ďalších, ako sú vzdelanie, intelekt, pracovné návyky a s tým súvisiaca zamestnateľnosť, závislosti od návykových látok, sociálne zázemie (najmä udržiavanie kontaktov s rodinou alebo inými blízkymi osobami), možnosti ubytovania po prepustení, predchádzajúca trestná činnosť a predchádzajúce podmiennečné prepustenia alebo premeny trestov, sa stanovuje tzv. riziko sociálneho zlyhania, teda pravdepodobnosť recidívy, čo slúži súdu najmä na posúdenie naplnenia druhej materiálnej podmienky.

16. Preto aj v prípade odsúdeného A. B. je okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienneom prepustení význam, v súlade s odbornou literatúrou, ako aj bohatou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti.

17. Vo vzťahu k tretej zákonnej (druhá materiálna) podmienke, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu sa tak sťažnostný súd stotožňuje so závermi prvostupňového súdu a v plnom rozsahu poukazuje na odôvodnenie jeho rozhodnutia na strane 6 druhý odsek uznesenia.

18. Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia tiež sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené tak sťažnostný súd považuje napadnutý výrok za vecne správny. Rovnako ako prvostupňový súd, aj sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmiennečné prepustenie.

20. Záverom sťažnostný súd uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.